

Ústecký kraj

Analyticko-implementační plán

na podporu regionálně specifických aktivit v rámci

hospodářsky a sociálně ohrožených území

Ústeckého kraje

ORP Lovosice

Krajský úřad Ústeckého kraje

Odbor regionálního rozvoje

09/2024

23. 9. 2024: finální verze ke zveřejnění

SRR21+
Strategie regionálního rozvoje 2021+

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Obsah

Použité zkratky	3
Seznam tabulek a obrázků	4
1 Úvod.....	5
1.1 Důvod a cíl studie	5
1.2 Vazba na Strategii rozvoje ÚK.....	5
1.3 Metodika zpracování	7
1.4 Zapojení regionálních aktérů	7
2 Základní informace o území.....	9
2.1 Území a krajina	9
2.2 Sídla.....	10
2.3 Srovnání v kontextu kraje	12
2.4 Pozice regionu z pohledu SRR 21+	12
3 Problémová analýza.....	14
3.1 Využité dokumenty	14
3.2 Problémové oblasti	14
3.3 Přehled a prioritizace problémů	15
4 Intervence k řešení problémů	24
4.1 Projekty na místní úrovni	24
4.2 Projekty s potenciálem pro spolupráci	31
4.3 Velké projekty	32
4.4. Bílá místa v dotační podpoře	32
4.5 Možná podpora ze strany Ústeckého kraje	33
4.6 Systémové změny na národní úrovni.....	33
5 Doporučení pro AP SRR a SRÚK	35
Přílohy.....	36

Tato studie byla zpracována Odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou Ústeckého kraje, a. s. v roce 2024. Studie je určena především pro potřeby Ústeckého kraje a Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Studie neprošla odbornou jazykovou korekturou.

Použité zkratky

CLLD	Community-led Local Development – Komunitně vedený místní rozvoj
ČSÚ	Český statistický úřad
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
HSOÚ	Hospodářsky a sociálně ohrožené / ohrožená území
MAS	Místní akční skupina
MK	Ministerstvo kultury ČR
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
OP	Operační program
ORP	Obec s rozšířenou působností
OZE	Obnovitelné zdroje energie
SO ORP/ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SRR 2014–2020	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020
SRR 21+	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
SRÚK	Strategie rozvoje Ústeckého kraje
ÚK	Ústecký kraj

Seznam tabulek a obrázků

Seznam tabulek

Tabulka 1: Srovnání cílů dle SRR 21+ a SRÚK	6
Tabulka 2: Druhy pozemků dle výměry v ha	10
Tabulka 3: Základní charakteristika obcí v SO ORP Lovosice	11
Tabulka 4: Porovnání vybraných ukazatelů s průměrem kraje.....	12
Tabulka 5: Hodnoty indikátorů HSOÚ	12

Seznam obrázků

Obrázek 1: ORP v Ústeckém kraji – hospodářsky a sociálně ohrožená území	5
Obrázek 2: Typologie území Ústeckého kraje dle SRÚK	6
Obrázek 3: Schéma postupu zpracování studií HSOÚ	8
Obrázek 4: Poloha SO ORP Lovosice v kontextu regionu	9
Obrázek 5: Správní obvody obcí v ORP Lovosice	10

1 Úvod

1.1 Důvod a cíl studie

Problematika tzv. hospodářsky a sociálně ohrožených území je zakotvena ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+, kde jsou jednou z pěti definovaných územních oblastí. Smyslem SRR 21+ je identifikovat regiony, které vyžadují územně specifický přístup, a popsat intervence, které by zde měly být realizovány. Hospodářsky a sociálně ohrožená území jsou definována jako regiony se soustředěnou podporou státu.

Problémem HSOÚ jsou horší životní podmínky, méně rozvojových příležitostí a omezené možnosti podílet se na rozvoji a růstu České republiky.

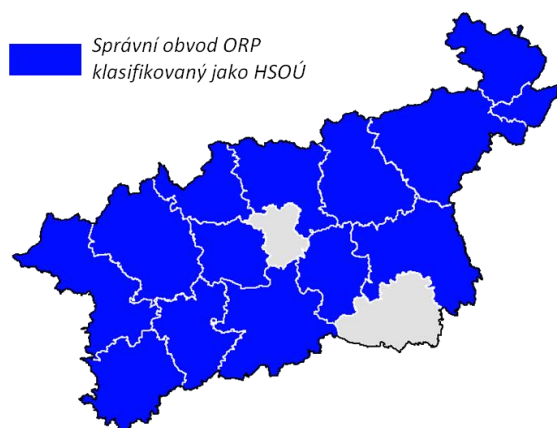
Ústecký kraj se proto rozhodl zpracovat analyticko-implementační plány pro všechna hospodářsky a sociálně ohrožená území, resp. pro všechny SO ORP. Hlavní důvody vypracování studie jsou:

- HSOÚ jsou definována jako územní oblasti ve Strategii regionálního rozvoje ČR.
- Jsou uvažovány specifické nástroje podpory z národní úrovně pro HSOÚ.
- Územní rozsah studií (správní obvody obcí s rozšířenou působností) je účelný pro zmapování situace a potřeb území pro řízení regionálního rozvoje ze strany Ústeckého kraje.

Analyticko-implementační plány pro HSOÚ mají následující cíle:

- Získat objektivní informace o situaci v jednotlivých HSOÚ.
- Získat informace o potřebách a vhodných projektech pro jednotlivá území.
- Zjistit potřebu systémových změn na národní úrovni, které mohou podpořit rozvoj HSOÚ.
- Aktivizovat místní aktéry, podpořit systematickou spolupráci v území.

Obrázek 1: ORP v Ústeckém kraji – hospodářsky a sociálně ohrožená území

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚŽK, zpracování 2024

1.2 Vazba na Strategii rozvoje ÚK

Ve SRR 21+ je formulován Strategický cíl 5: Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích. Tento cíl se dále rozděluje na čtyři specifické oblasti, k nimž lze částečně nebo zcela přiřadit vybrané souhrnné cíle Ústeckého kraje definované ve Strategii rozvoje Ústeckého kraje.

Ve SRÚK nejsou žádné specifické cíle pro HSOÚ speciálně uvedeny. Ve SRÚK jsou vymezeny „krajem podporované regiony“ a periferní území, což vychází z použité odlišné typologie, která vznikla ještě dříve, než aktuální SRR 21+.

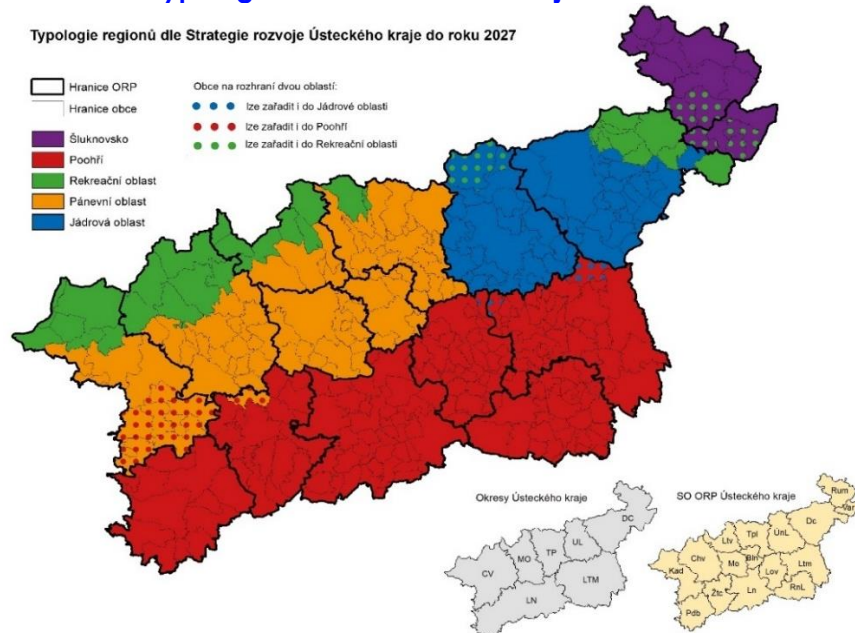
Tabulka 1: Srovnání cílů dle SRR 21+ a SRÚK

Strategický cíl 5: Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích	
Specifický cíl 5.1	Zvýšení diverzifikace ekonomických činností a podpora tvorby lokálních pracovních míst
Typová opatření	<i>Rozvíjet drobné podnikání a malé a střední podniky</i>
	<i>Posilovat lokální zaměstnání v rámci veřejných investic</i>
	<i>Usilovat o příchod vnějších investic</i>
SRÚK: Cíl ÚK 3	Proměnit strukturu hospodářství, zrychlit hospodářský růst a zastavit zaostávání kraje
Specifický cíl 5.2	Zajistit dobrou dopravní dostupnost v rámci regionu a ve vazbě na aglomerace a metropole
Typová opatření	<i>Zajistit dobrou dopravní obslužnost</i>
SRÚK: Cíl ÚK 5	Zlepšit a modernizovat infrastrukturu, zvláště pak dopravní napojení
Specifický cíl 5.3	Zajistit efektivní prevenci sociálního vyloučení a energetické chudoby a podporovat komunitní život v obcích
Typová opatření	<i>Řešit problémy spojené se sociálně vyloučenými lokalitami a předcházet jejich vzniku</i>
	<i>Rozvíjet komunitní život v obcích</i>
SRÚK: Cíl ÚK 1	Řešit problematiku sociálního vyloučení
SRÚK: Cíl ÚK 2	Sociálně stabilizovat území
Specifický cíl 5.4	Zajištění dostatečné občanské vybavenosti
Typová opatření	<i>Zajistit občanskou vybavenost</i>
	<i>Omezit předčasné odchody ze vzdělávání na základním a střední stupni vzdělávání a podporovat žáky, kteří ze vzdělávání předčasně odešli</i>

Zdroj: MMR ČR (2021) a KÚÚK (2018), upraveno vlastním zpracováním

Nejvíce postižené regiony v Ústeckém kraji jsou ORP Litvínov, ORP Most a ORP Bílina. Periferní regiony, které jsou hendikepovány delší dopravní vzdáleností do nejbližšího centra, jsou jihozápadní část ORP Podbořany, severozápadní část ORP Kadaň a jihozápadní část ORP Rumburk.

Obrázek 2: Typologie území Ústeckého kraje dle SRÚK

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracováno 2023

1.3 Metodika zpracování

Metodické pokyny pro zpracování této studie, včetně členění a sledování ukazatelů, byly definovány ze strany Ministerstva pro místní rozvoj a diskutovány prostřednictvím jednání sekretariátů Regionálních stálých konferencí.

Studie byla zpracována ve třech krocích:

1) Analytická práce s daty / desk research

Sběr a třídění dat. Většina dat je dostupná z databáze Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“). Volba časové řady závisela na dostupnosti dat zvoleného indikátoru. Větší část indikátorů nebylo nutné složitě počítat, jelikož požadovaná data jsou veřejně dostupná.

2) Ověření poznatků v území a intenzivní diskuse s aktéry

Byla utvořena pracovní skupina pro ORP Lovosice, ve které figurovali zástupci Ústeckého kraje, Regionální rozvojové agentury Ústeckého kraje, několika měst a obcí v předmětném ORP, MAS, CzechInvestu a dalších aktivních participujících sdružení. Cílem skupiny bylo identifikovat, ověřit a prodiskutovat stávající situaci v ORP, prioritizovat potřeby a problémy, navrhnout možná řešení a identifikovat bariéry, které brání rozvoji území. Diskusní setkání se odehrávala přímo v území. Byla směřována ke konkrétnímu popisu aktivit, které přispějí k podpoře a rozvoji území.

3) Závěrečné zpracování výstupů

Zpracování výsledné problémové analýzy. Zpracování návrhu intervencí pro zlepšení situace v ORP včetně ověření konkrétních potřeb a existujících dotačních možností. Vypracování doporučení pro další práci se zjištěními, která studie přinesla.

Sekundárním přínosem závěrečné fáze bylo rovněž zjištění, že tento typ studie se jeví jako velmi vhodný pro související strategické kroky kraje v oblasti regionálního rozvoje, zejména v aktualizacích strategických a koncepčních dokumentů, mapování absorpční kapacity v území, či při navazování kontaktů a jejich pevnějším udržování.

1.4 Zapojení regionálních aktérů

Pro účely zpracování implementační části studie byla zformována neformální pracovní skupina složená z aktérů ze zájmového území. Pracovní skupina byla ustavena na základě neformální diskuse a vzájemných doporučení zapojených organizací. V případě správního obvodu ORP Lovosice pracovní skupinu tvořili zástupci z řad měst a obcí, sdružení a místních akčních skupin, hospodářských a podnikatelských subjektů, komor, dalších participujících aktérů.

Členové pracovní skupiny se setkali třikrát. Úvodní informační schůzka proběhla online, následovala dvě prezenční pracovní-diskusní setkání v území.

Úvodní setkání proběhlo online dne 4. 1. 2024 společně pro ORP Most, Lovosice a Varnsdorf. Následující setkání byla již samostatná pro ORP Lovosice:

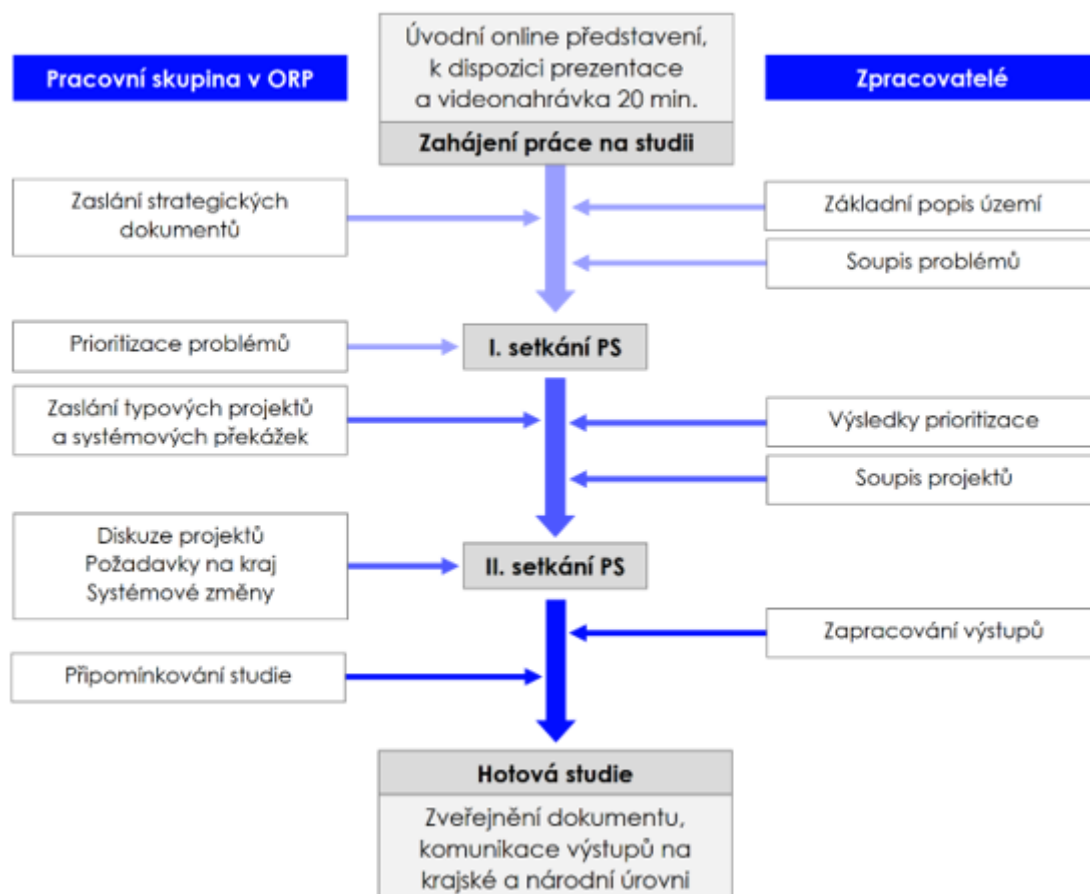
I. pracovní-diskusní setkání proběhlo dne 8. 2. 2024 v Lovosicích. Obsahem setkání bylo:

- Rekapitulace přehledu problémů, který byl zpracován na základě analýzy území a dle existujících strategických dokumentů měst a obcí.
- Prioritizace problémů jako podklad pro problémovou analýzu

II. pracovní-diskusní setkání proběhlo dne 4. 3. 2024 v Lovosicích. Obsahem setkání bylo:

- Prezentace výsledků problémové analýzy.
- Návrh projektů pro zlepšení situace v území.
- Identifikace bariér rozvoje území ORP.

Obrázek 3: Schéma postupu zpracování studií HSOÚ

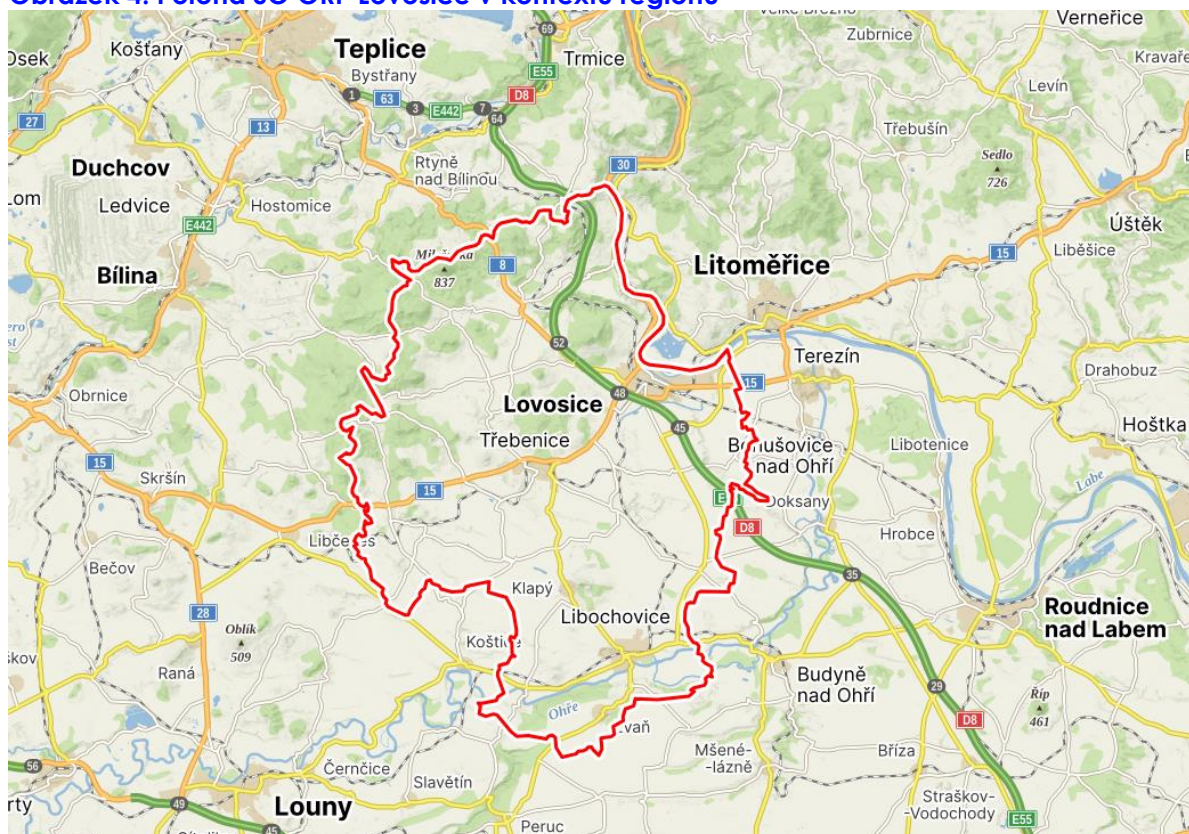

2 Základní informace o území

2.1 Území a krajina

Správní obvod obce s rozšířenou působností Lovosice se nachází ve střední části Ústeckého kraje. Hraničí se správními obvody ORP Litoměřice, Roudnice nad Labem, Louny, Bílina, Teplice, Ústí nad Labem. Správní obvod má rozlohu 261,61 km². Zaujímá 4,9 % rozlohy Ústeckého kraje.

Obrázek 4: Poloha SO ORP Lovosice v kontextu regionu

Zdroj: mapy.cz, zpracováno 2024

Z hlediska geomorfologie má území dvě odlišné části. Severní část se nachází v Českém středohoří. Jeho vrcholy výrazně vystupují z Polabské nížiny a dosahují nadmořské výšky cca od 500 do 700 m n. m. Součástí území je i nejvyšší vrchol Českého středohoří Milešovka (837 m n. m.). V této části má území převážně zachovalý přírodní ráz se sítí menších obcí. Dokladem přírodních kvalit je, že tato část území je zahrnuta do CHKO České středohoří.

Naopak jižní část území tvoří intenzivně zemědělsky využívaná nížina, která postupně klesá do údolí Ohře. Z daleka viditelným vrcholem v této části je Hazmburk.

Pomyslnou hranici mezi těmito dvěma částmi SO ORP tvoří silnice I/15. Severovýchodní hranici území tvoří řeka Labe.

Územím prochází dálnice D8 a železniční trať Praha – Ústí nad Labem. Zásady územního rozvoje Ústeckého kraje v této ose definují OS2 – Rozvojovou osu OS2 Praha-Ústí nad Labem-Dresden.

Zatímco vyšší partie Českého středohoří jsou zalesněné, větší část území má zemědělský charakter.

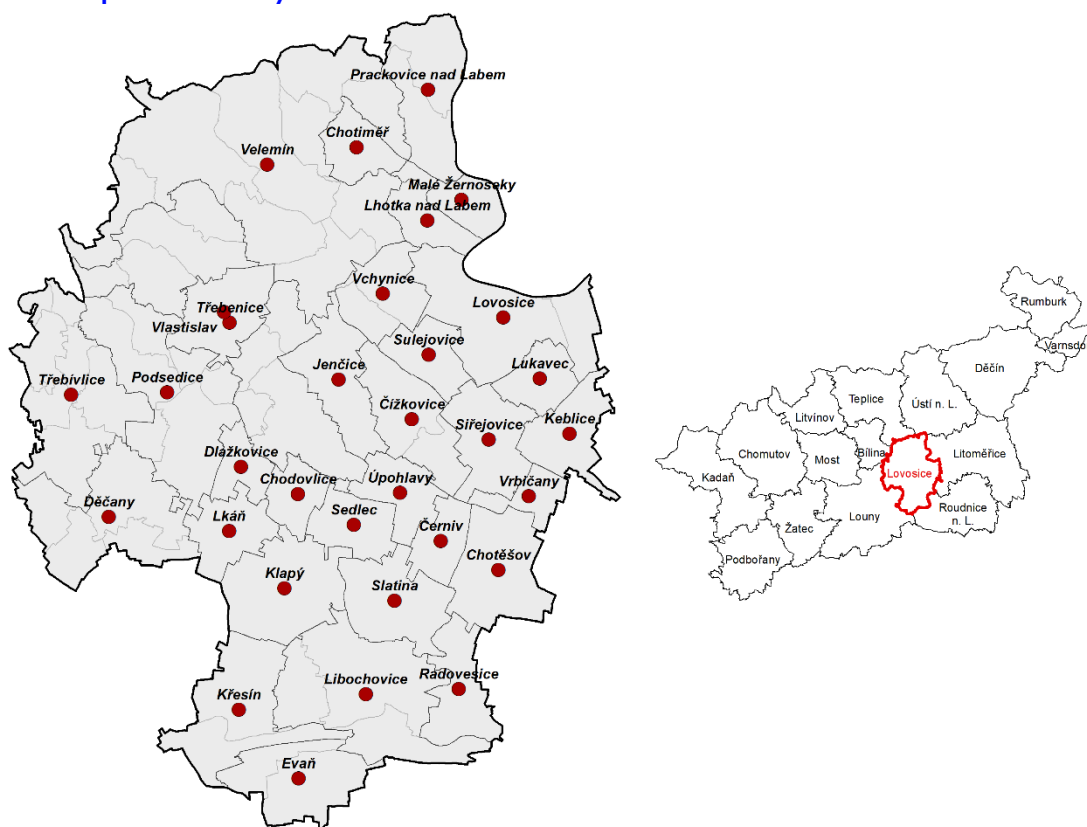
Tabulka 2: Druhy pozemků dle výměry v ha

Druh pozemků	2001	2006	2011	2016	2021	2022
Zemědělská půda	19 036	18 924	18 888	18 894	18 858	18 877
Lesní pozemky	4 031	4 043	4 053	4 051	4 076	4 076
Zastavěné plochy	494	501	512	533	543	544

Zdroj: ČSÚ (2024), Vlastní zpracování

2.2 Sídla

Území SO ORP Lovosice čítá 32 obcí. Status města mají Lovosice, Libochovice a Třeбенice. Lovosice a Libochovice jsou obcemi s pověřeným obecním úřadem. Lovosice jsou přirozeným centrem území. Žije v nich ale menší podíl obyvatel SO ORP, než je tomu v pánevních oblastech kraje. V Lovosicích žije pouze necelá třetina obyvatel SO ORP (pro srovnání v případě Mostu je to téměř 90 %). Naopak 37 % obyvatel Lovosicka žije v malých obcích do 1 tis. obyvatel.

Obrázek 5: Správní obvody obcí v ORP Lovosice

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracování 2024

Hustota obcí je 12 obcí na 100 km², což je dvojnásobek oproti průměru Ústeckého kraje a potvrzuje to venkovský charakter převážné části SO ORP.

Tabulka 3: Základní charakteristika obcí v SO ORP Lovosice

Obec	Rozloha (km ²)	Počet obyv.	Koeficient osídlení	Hustota zalidnění (obyv./km ²)	Změna počtu obyv. 2012/2022
Černiv	3,17	163	0,6 %	51,42	7 %
Čížkovice	7,06	1 484	5,4 %	210,20	6 %
Děčany	12,37	372	1,3 %	30,07	3 %
Dlažkovice	2,69	130	0,5 %	48,33	11 %
Evaň	7,52	291	1,1 %	38,70	3 %
Chodovlice	3,08	157	0,6 %	50,97	1 %
Chotěšov	7,82	517	1,9 %	66,11	5 %
Chotiměř	3,42	303	1,1 %	88,60	1 %
Jenčice	6,35	334	1,2 %	52,60	-2 %
Keblice	5,08	377	1,4 %	74,21	2 %
Klapý	8,95	483	1,7 %	53,97	-1 %
Křesín	9,80	325	1,2 %	33,16	-7 %
Lhotka nad Labem	3,01	393	1,4 %	130,56	-15 %
Libochovice	15,64	3 413	12,4 %	218,22	-5 %
Lkáň	4,47	187	0,7 %	41,83	5 %
Lovosice	11,89	8 803	31,9 %	740,37	1 %
Lukavec	3,35	380	1,4 %	113,43	2 %
Malé Žernoseky	3,32	716	2,6 %	215,66	0 %
Podsedice	15,25	669	2,4 %	43,87	1 %
Prackovice nad Labem	8,08	641	2,3 %	79,33	6 %
Radovesice	5,10	540	2,0 %	105,88	17 %
Sedlec	3,99	217	0,8 %	54,39	6 %
Sířejovice	6,16	277	1,0 %	44,97	0 %
Slatina	6,94	274	1,0 %	39,48	7 %
Sulejovice	3,71	697	2,5 %	187,87	-17 %
Třeбенice	21,86	1 918	6,9 %	87,74	-6 %
Třebívlice	14,05	833	3,0 %	59,29	-9 %
Úpohlavy	3,97	276	1,0 %	69,52	4 %
Velemín	40,24	1 653	6,0 %	41,08	4 %
Vchynice	5,21	322	1,2 %	61,80	2 %
Vlastislav	5,64	171	0,6 %	30,32	-1 %
Vrbičany	2,41	310	1,1 %	128,63	-7 %
Celkem SO ORP	261,61	27 626	100 %	105,6	0,06 %

Zdroj: ČSÚ (2023), Vlastní zpracování

Počet obyvatel je v posledních 10 letech setrvalý¹. Na území SO ORP působí místní akční skupiny MAS České středohoří a MAS SERVISO.

¹ Vyšší úbytek obyvatel zaznamenávají obce podél silnice I/15 (Sulejovice, Třeбенice, Třebívlice). Naopak nárůst obyvatel je patrný v menších obcích, pokud mají solidní dopravní dostupnost a vhodné plochy pro výstavbu individuálního bydlení.

2.3 Srovnání v kontextu kraje

Tabulka ukazuje porovnání vybraných ukazatelů ORP Lovosice s průměrem Ústeckého kraje. Ve většině ukazatelů je situace ORP Lovosice lepší, než je průměr Ústeckého kraje. Podrobnější informace v analytické příloze.

Tabulka 4: Porovnání vybraných ukazatelů s průměrem kraje

Ukazatel	ORP Lovosice	Ústecký kraj
Změna počtu obyvatel 2013/2022	0,06 %	-1,57 %
Index stáří	131,7	128,5
Podíl obyvatel s VŠ vzděláním	8,46 %	8,61 %
Intenzita bytové výstavby	1,41	0,79
Index kriminality	93	172
Procento obcí s indexem soc. vyloučení ≥ 12	3,13 %	10,45 %
Účast v obecních volbách	48,90 %	40,60 %
Podíl nezaměstnaných	4,3	5,7 %
Intenzita podnikatelské aktivity	114,26	108,55
Koeficient ekologické stability	0,44	1,03
Produkce směsného komunálního odpadu / os. (kg)	252	280
Podíl profilů vodních toků ve IV. a V. třídě znečištění	0	31 %
Podíl brownfields na rozloze	0,07 %	0,07 %

2.4 Pozice regionu z pohledu SRR 21+

Tato kapitola stručně zdůvodňuje, proč je správní obvod ORP Lovosice řazen mezi hospodářsky a sociálně ohrožená území. Zařazení je provedeno na základě pětice ukazatelů – viz tabulka.

Tabulka 5: Hodnoty indikátorů HSOÚ

Ukazatel	Hodnota
Intenzita bytové výstavby	1,41
Hrubá míra celkového přírůstku obyvatel	-3,88 ‰
Index stáří	131,7
Podíl nezaměstnaných osob	4,3 %
Intenzita podnikatelské aktivity	114,26

Zdroj: ČSÚ, data za rok 2021

Intenzita bytové výstavby: Intenzita bytové výstavby (počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel) dosáhla hodnoty 1,41, což je řádově poloviční hodnota oproti průměru ČR. Průměrná hodnota pro ČR byla 3,29 a úspěšné rostoucí regiony mají hodnoty nad 3,5 (Středočeský kraj dokonce nad 4,5).

Hrubá míra celkového přírůstku obyvatel: Dlouhodobě je počet obyvatel SO ORP Lovosice setrvalý. Nicméně v roce výpočtu indikátorů pro SRR ČR byl zaznamenán mírný pokles obyvatel.

Index stáří: Obyvatelstvo v SO ORP Lovosice je starší, než je průměr pro Ústecký kraj (128,4) i pro ČR (127). Stárnutí obyvatelstva se stále zrychluje.

Podíl nezaměstnaných osob: Podíl registrovaných nezaměstnaných ze všech obyvatel v práceschopném věku v regionu je 4,3 %, což odpovídá průměru kraje. Projevuje se zde lepší dopravní dostupnost Prahy a tamní nabídky pracovních míst.

Intenzita podnikatelské aktivity: Podnikatelská aktivita je pod průměrem kraje i ČR a ukazuje vyšší závislost na velkých zaměstnavatelích.

V území SO ORP Lovosice se setkává přírodně hodnotná krajina Českého středohoří a zemědělsky využívaná nížina. Osídlení má převážně venkovský charakter, kdy značná část obyvatel žije v obcích do 1 tis. obyvatel. Území se nachází na významné rozvojové ose Praha – Ústí n. L. – Drážďany.

Ve většině ukazatelů je situace v SO ORP Lovosice lepší, než je průměr pro Ústecký kraj. Ukazatele kvality života jsou většinou výrazně lepší, než je tomu v ostatních částech kraje. Na druhou stranu stále jsou horší, než je průměr pro ČR, a území je oprávněně řazeno mezi hospodářsky a sociálně ohrožená území.

Podrobnější informace a data jsou zařazeny v příloze „Analytický profil“.

3 Problémová analýza

Problémová analýza slouží k vymezení hlavních problémů řešeného území a jejich vzájemných vztahů. Problémová analýza měla dvě fáze:

1. Identifikace hlavních společných problémů v území na základě existujících strategických rozvojových dokumentů.
2. Prioritizace těchto problémů a diskuse v rámci pracovní skupiny.

3.1 Využité dokumenty

Do analýzy byly zahrnuty následující dokumenty:

Strategické dokumenty měst a obcí:

- Strategický plán rozvoje města Lovosice do roku 2025
- 5. komunitní plán péče města a ORP Lovosice na roky 2023-2025
- Energetická politika města Lovosice
- Komunikační strategie 2021+ města Lovosice
- Program rozvoje města Třebenice na období 2021-2027
- Strategický plán s akčním plánem města Libochovic
- Plán rozvoje obce Velemín
- Plán rozvoje obce Malé Žernoseky na léta 2020 až 2025
- Program rozvoje obce Čížkovice na období 2023-2030
- Program rozvoje obce Radovesice na období 2023-2030
- Program rozvoje obce Slatina a strategický plán obce 2023-2028
- Strategický plán rozvoje obce Chotiměř

Strategické dokumenty dalších aktérů:

- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS České středohoří, z.s.
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SERVISO

Analýza měla tři kroky:

1. Shrnutí problémů do šesti hlavních problémových oblastí
2. V každé oblasti zpracování přehledu problémů
3. Prioritizace provedená formou hlasování pracovní skupiny

3.2 Problémové oblasti

Problémy a slabé stránky území lze sloučit do šesti hlavních problémových oblastí, které jsou společné pro celé území ORP, vnímají je všichni aktéři. Těmito oblastmi jsou:

- Infrastruktura, sítě a veřejné objekty
- Služby, bydlení, dopravní dostupnost
- Sociální a demografická situace, bezpečnost
- Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch
- Krajina a území, životní prostředí, veřejný prostor
- Veřejná správa a občané

3.3 Přehled a prioritizace problémů

Studie se snaží zachytit společné problémy v ORP a jejich kontext. Do přehledu byly zařazeny problémy, které se objevily min. ve dvou strategických dokumentech, případně byly potvrzeny během analýzy území. Společné problémy byly rozděleny do výše uvedených oblastí a doplněny o vysvětlující a upřesňující popis. V rámci pracovní skupiny proběhla diskuze nad problémy a jejich další upřesnění.

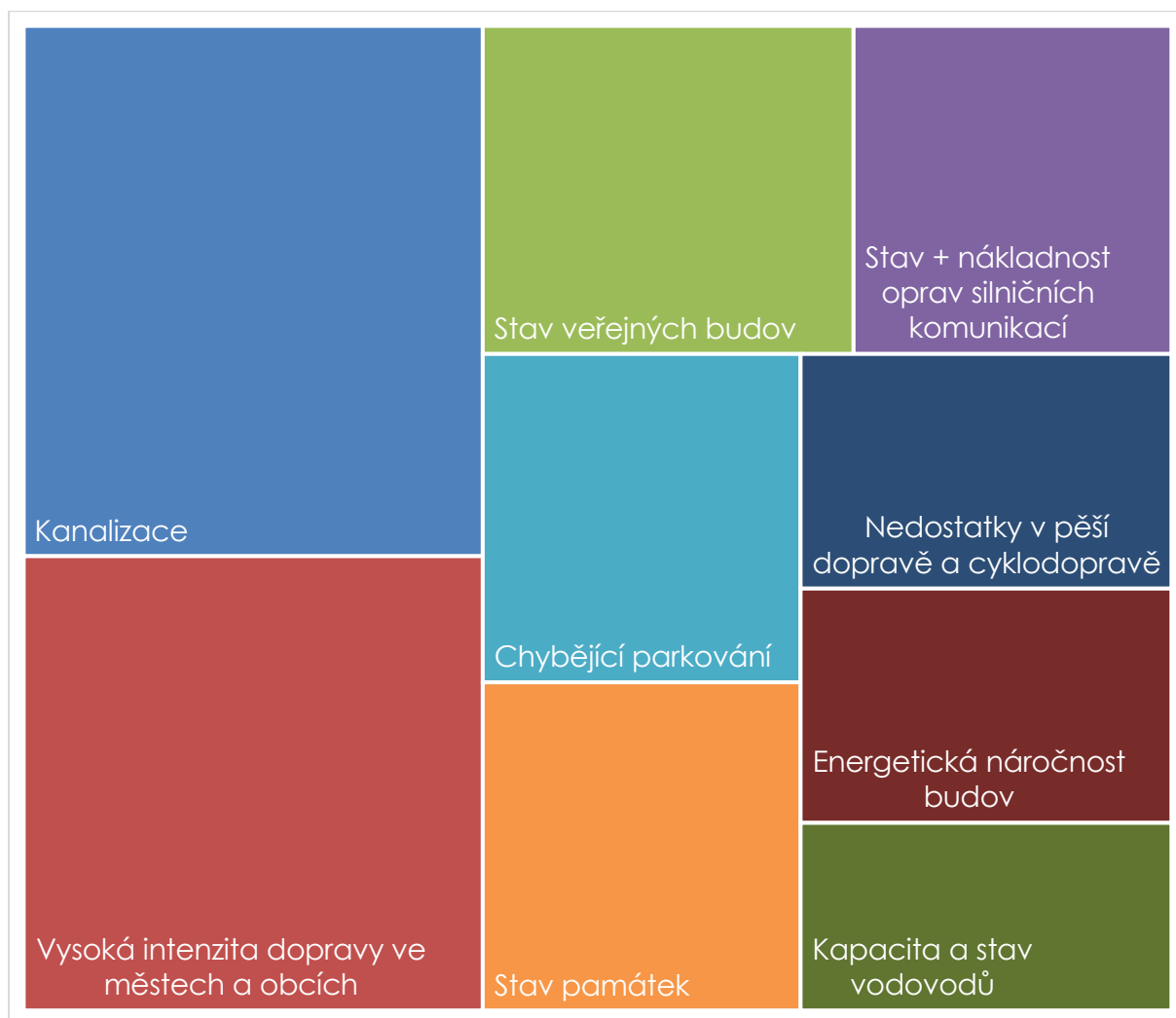
Následně pracovní skupina hodnotila závažnost jednotlivých problémů. Hodnocení probíhalo bodovým systémem: čím více bodů, tím závažnější problém.

Výsledky jsou prezentovány v rozdělení dle problémových oblastí. Pro každou problémovou oblast je uveden přehled problémů a dále vizualizace; v ní velikost pole odpovídá velikosti problému. Do vizualizace jsou zahrnuty problémy, které získaly min. 2 body.

Infrastruktura, síť a veřejné objekty

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Bezpečnost komunikací	Riziková místa na komunikacích (křižovatky, nevhodná křížení s pěší dopravou a cyklodopravou).	0
Vysoká intenzita dopravy v sídlech	Průchod silnic zastavěným územím obcí. Vysoká intenzita dopravy (především silnice I/15 procházející skrze sídla).	12
Stav + nákladnost oprav silničních komunikací	Nevyhovující stav silnic nižších tříd a místních komunikací. Rostou náklady na opravy a údržbu komunikací.	6
Chybějící parkování	Nedostatek parkovacích ploch	6
Nedostatky v pěší dopravě a cyklodopravě	Chybí oddělené chodníky a cyklostezky. Stav povrchů chodníků.	5
Kanalizace	V menších obcích a místních částech nedobudovaná kanalizace / ČOV. Stáří a technický stav existující kanalizace.	14
Stav veřejných budov	Špatný stavebně-technický stav veřejných objektů vč. bytového fondu. Zastaralost objektů, zanedbaný vzhled. Vysoké náklady na provoz, nutné vysoké investice na obnovu.	7
Energetická náročnost budov	Vysoká energetická a provozní náročnost veřejných objektů. Chybí systém energetického managementu.	5
Chybí mobiliář	Zastaralý / poškozený / chybějící mobiliář (lavičky apod.).	0
Stav památek	Zhoršený stav památek vč. drobných, nutné opravy a rekonstrukce.	6
Kapacita OZE	Nízká kapacita instalovaných OZE. Malá připravenost dalších projektů v energetice.	1
Kapacita a stav vodovodů	Nedostatečná kapacita a zhoršený technický stav (daný stářím) vodárenské infrastruktury.	4

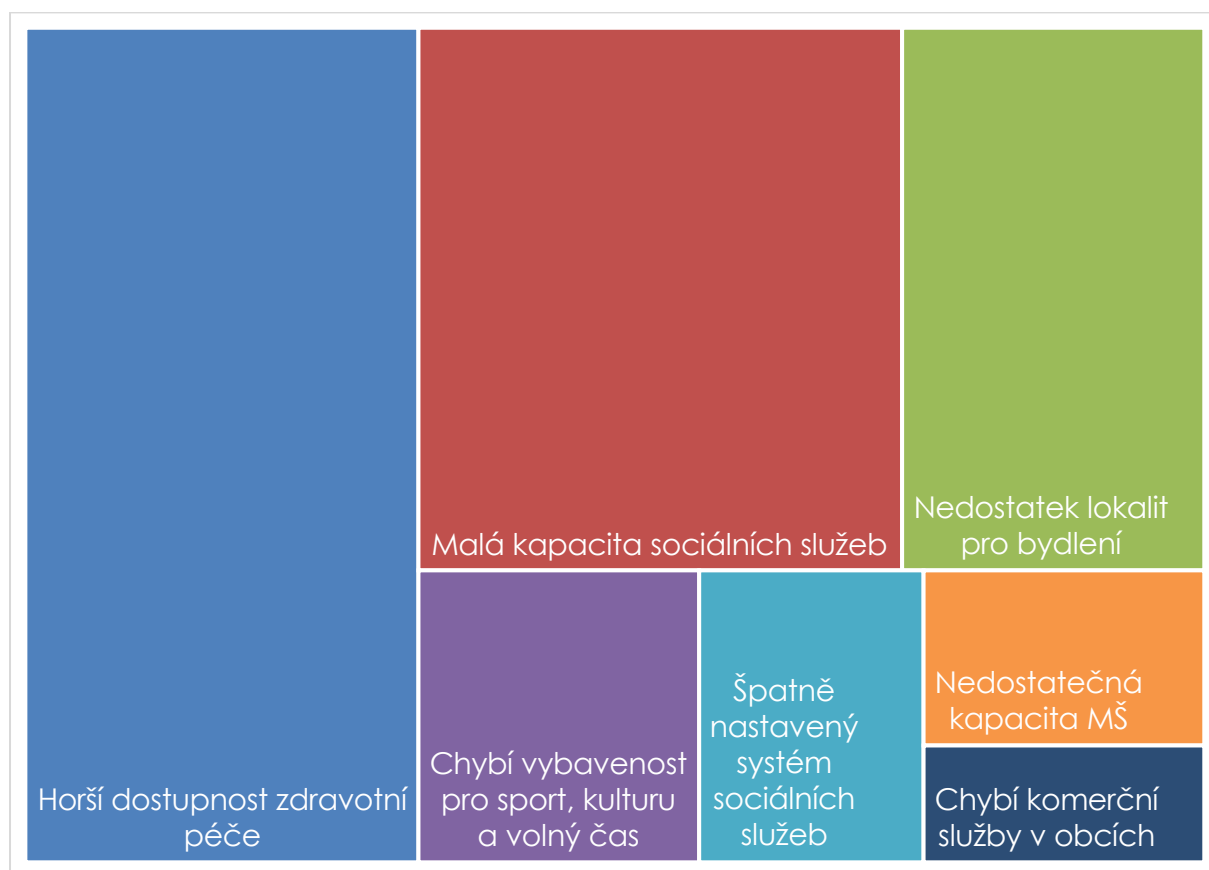
Vizuální znázornění závažnosti problémů:

Služby, bydlení, dopravní dostupnost

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Malá kapacita sociálních služeb	Nedostatek pobytových sociálních služeb, sociálního bydlení a bydlení pro seniory. Především v menších obcích horší dostupnost terénních služeb.	16
Špatně nastavený systém sociálních služeb	Nejistota ve financování, obtížné zajištění pracovníků, byrokratická zátěž, malá informovanost o sociálních službách.	4
Nedostatek lokalit pro bydlení	Omezení nabídka parcel pro stavbu rodinných domů.	10
Nedostatečná kapacita MŠ	Chybějící kapacita MŠ (mj. vlivem suburbanizace).	3
Kapacita a vybavenost ZŠ	Nedostačující prostory, specializované učebny a vybavení, prostory pro venkovní výuku apod. v ZŠ. Nedostatek učitelů i nepedagogických pracovníků.	0
Horší dostupnost zdravotní péče	Chybějící praktičtí lékaři, dětské lékaři, stomatologové; především v menších obcích.	20
Chybí vybavenost pro sport, kulturu a volný čas	Chybějící / zastaralé prostory pro aktivní trávení volného času (sportoviště, hřiště), pro pořádání kulturních akcí a pro společenský / komunitní život (odpočinková a setkávací místa). Náročná údržba těchto zařízení.	5
Chybí komerční služby v obcích	Nákupní možnosti aj., především v menších obcích.	2

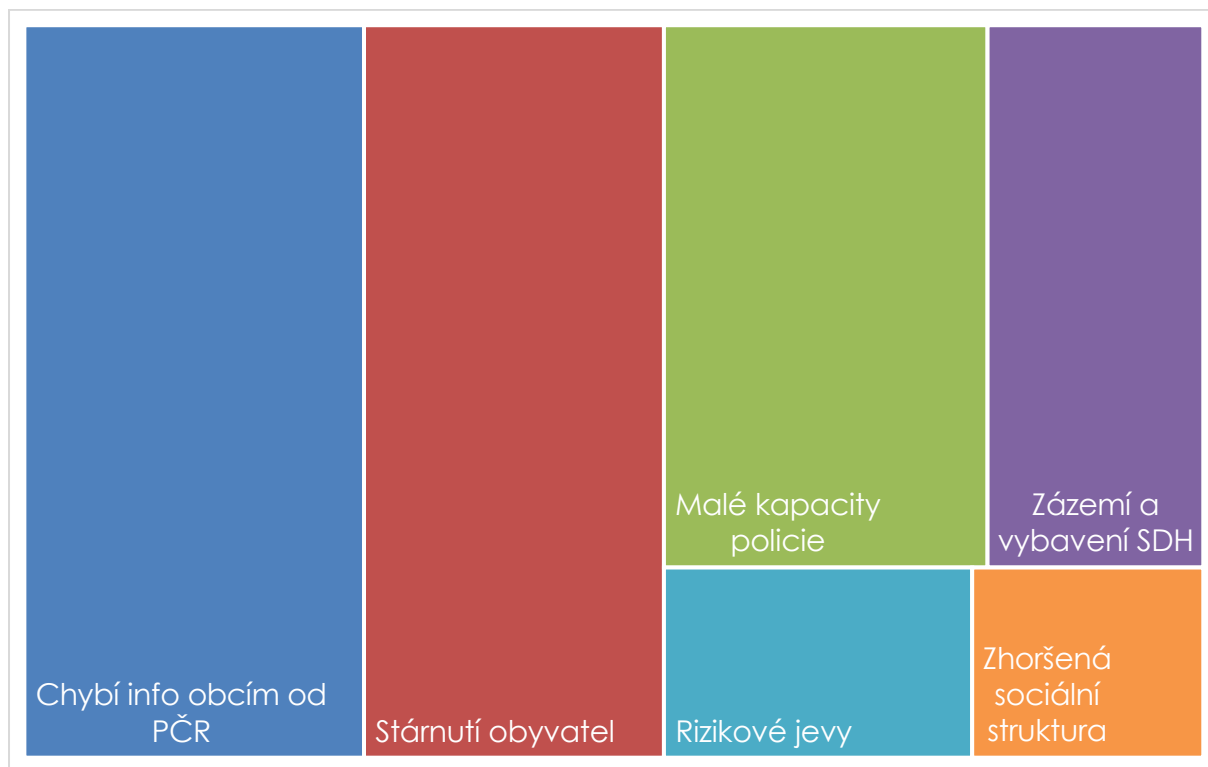
Vizuální znázornění závažnosti problémů:

Sociální a demografická situace, bezpečnost

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Stárnutí obyvatel	Stárnutí obyvatelstva, odcházejí mladší a vzdělanější lidé.	13
Zhoršená sociální struktura	Přetrvávají důsledky demografické změny po 2. světové válce (místy nebyl dosažen původní počet obyvatel, zhoršený vztah k regionu atd.). Nižší vzdělanost oproti průměru ČR.	3
Rizikové jevy	Výskyt sociálně patologických jevů a rizikového chování vč. užívání drog.	4
Zázemí a vybavení SDH	Stárnoucí vozový park, nedostatečné zázemí a nedostatečné / chybějící vybavení jednotek SDH.	8
Informace od PČR	Nedostatečná informovanost obcí ze strany Policie ČR. Vedení obcí nemá informace o řešené problematice.	17
Malé kapacity policie	Nedostatečná přítomnost Policie ČR v území, nedostatečná hlídková činnost.	12

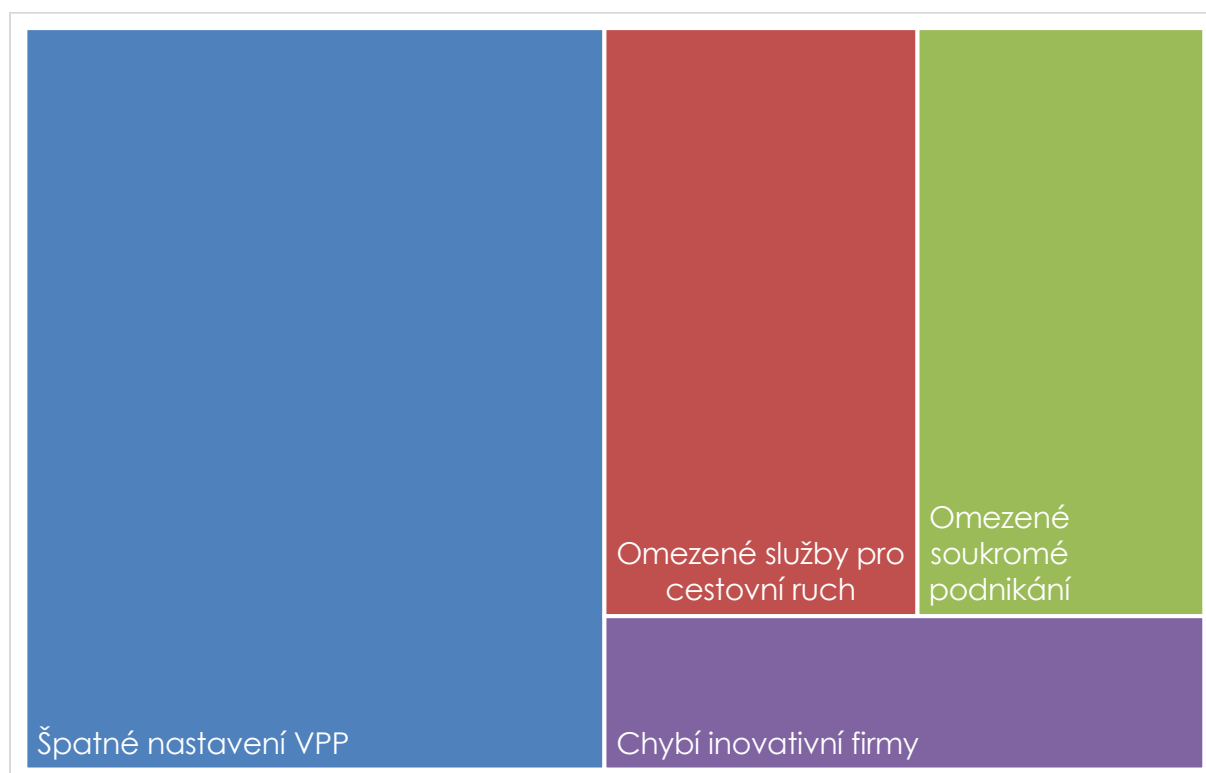
Vizuální znázornění závažnosti problémů:

Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Omezené soukromé podnikání	Malý podnikatelský potenciál, chybějící infrastruktura pro podnikání (nevyužití brownfieldy), menší ochota podnikat; důsledkem je menší nabídka pracovních míst v malých firmách.	11
Horší úroveň pracovní síly	Nezaměstnanost včetně dlouhodobé. Horší vzdělanostní struktura – nedostatek pracovníků pro inovativní firmy. Malé zapojení nezaměstnaných do práce pro obec.	1
Malá atraktivita pro cestovní ruch	Malá nabídka turistických aktivit. Nedostatečná úroveň, případně absence produktů cestovního ruchu (stezky, kulturní a historické památky, agro- a cykloturistika aj.). Chybí turistická nabídka pro více než jednodenní pobyt. Zhoršená image území, neatraktivnost pro cestovní ruch.	1
Omezené služby pro cestovní ruch	Nedostatečné kapacity a úroveň služeb pro cestovní ruch (ubytování, stravování, další doplňkové služby).	12
Špatné nastavení VPP	Současné nastavení veřejně prospěšných prací omezuje možnosti obcí (nemožnost dlouhodobého zaměstnání).	28
Chybí inovativní firmy	V území chybí podniky, jejichž konkurenceschopnost je založena na inovacích a na vlastním know-how a které nabízejí vysoce kvalifikovaná pracovní místa.	6

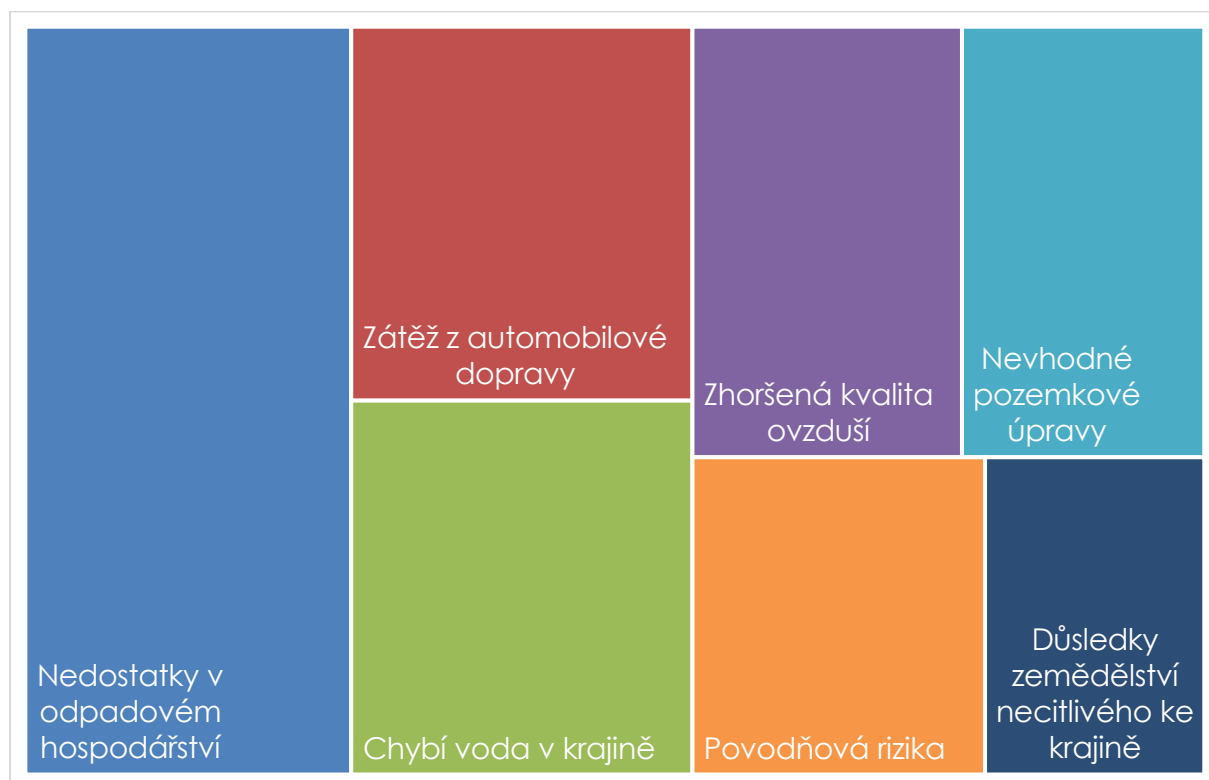
Vizuální znázornění závažnosti problémů:

Krajina a území, životní prostředí, veřejný prostor

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Zátěž z automobilové dopravy	Hluk a exhalace z tranzitní dopravy v obcích, množství aut.	11
Zhoršená kvalita ovzduší	Znečištění ovzduší z průmyslu a z lokálních topenišť. Výskyt inverzí.	10
Povodňová rizika	Riziko povodní a záplav (Labe). Riziko bleskových povodní i na malých tocích při přívalových srážkách.	8
Nedostatky v odpadovém hospodářství	Velká produkce odpadu. Rezervy v systému separace odpadů (malý podíl vyříděného odpadu). Absence sběrných dvorů v menších obcích. Náklady na biologický odpad a na odpadové hospodářství všeobecně. Malé zapojení obyvatel, nedostatečná osvěta.	21
Chybí voda v krajině	Srážkový stín, nerovnoměrné rozložení srážek během roku (suchá léta). Snížená schopnost krajiny zadržovat vodu.	11
Důsledky zemědělství necitlivého ke krajině	Krajina poškozená neuváženými a nekoordinovanými zásahy (rušení remízků, teras a mezí, absence biokoridorů, nerespektování přirozeného prostupu vody krajinou), nesprávným zemědělským hospodařením (utuzování půdy, absence organického hnojení).	6
Nevhodné pozemkové úpravy	Nevhodně prováděné pozemkové úpravy, které nepřispívají ke zlepšení ekologických hodnot krajiny a k lepší prostupnosti krajiny pro obyvatele i živočichy.	9

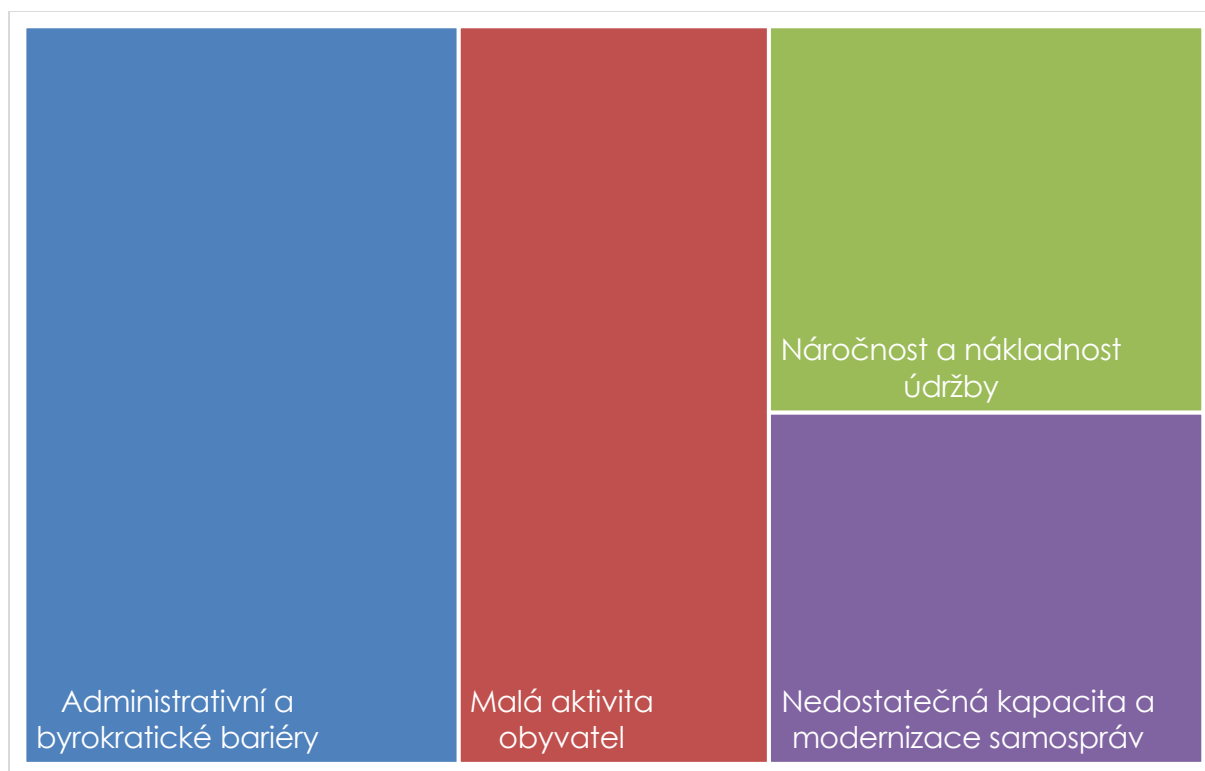
Vizuální znázornění závažnosti problémů:

Veřejná správa a občané

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Nerovnováha v rozpočtech obcí	Vysoké náklady na investice do infrastruktury a náklady na údržbu a provoz vs. nedostatečná výše rozpočtů obcí a dalších zdrojů (omezené finanční zdroje).	1
Náročnost a nákladnost údržby	Náklady na údržbu veřejných prostranství, zeleně, komunikací atd. Mj. kvůli územní roztržitosti (množství menších obcí, místních částí, osad).	11
Malá aktivita obyvatel	Nízké zapojení do aktivit obce, nezájem o rozvoj obce. Malý zájem o spolkovou činnost a komunitní život.	15
Nedostatečná komunikace s občany	Ne vždy dostatečné poskytování rychlých, dostupných a kvalitních informačních služeb od obcí k obyvatelům. Malá zpětná vazba od občanů.	2
Nedostatečná kapacita a modernizace samospráv	Především u menších obcí chybí personální kapacity, nedostatečná elektronizace agend, nejsou kapacity pro aktualizaci územních plánů, tvorbu rozvojových koncepcí, přípravu projektů.	10
Administrativa a byrokracie	Administrativní a byrokratické bariéry a složité postupy v oblasti státní správy, samosprávy, dotačního systému atd.	21

Vizuální znázornění závažnosti problémů:

Budoucí rizika

Pracovní skupina kromě současných problémů také diskutovala významná budoucí rizika, které ve střednědobém horizontu mohou ohrozit rozvoj ORP. Jako nejvýznamnější rizika byla identifikována:

Pokračování negativních demografických trendů

Stárnutí populace, nárůst počtu seniorů s následnými zvyšujícími se nároky na jejich péči včetně potřeby zajištění sociálních a zdravotních služeb. Zhoršující se životní úroveň některých skupin obyvatelstva, růst rizikových skupin obyvatelstva (např. matky s dětmi, lidé bez domova). Odchod mladších a vzdělanějších lidí. Pokles počtu obyvatel. Snížení počtu žáků.

Zhoršení kvality a dostupnosti sociálních a zdravotních služeb

Kapacity sociálních služeb nebudou stačit demografickému vývoji (nárůst počtu klientů). Nedostatečné financování sociálních služeb. Nedostatek lékařů, nedostatek financí na zdravotní služby.

Klimatická změna

Pokles množství srážek. Nerovnoměrné rozložení srážek (dlouhodobá sucha střídaná přívalovými dešti a bouřkami). V důsledku riziko povodní a záplav, s tím související vodní eroze. Náklady na řešení dopadů klimatické změny, na péči o zeleň atd.

Odpadové hospodářství

Plánované ukončení skládkování – nutnost hledat nová řešení nakládání s odpadem. Nárůst nákladů na třídění a další využívání odpadů.

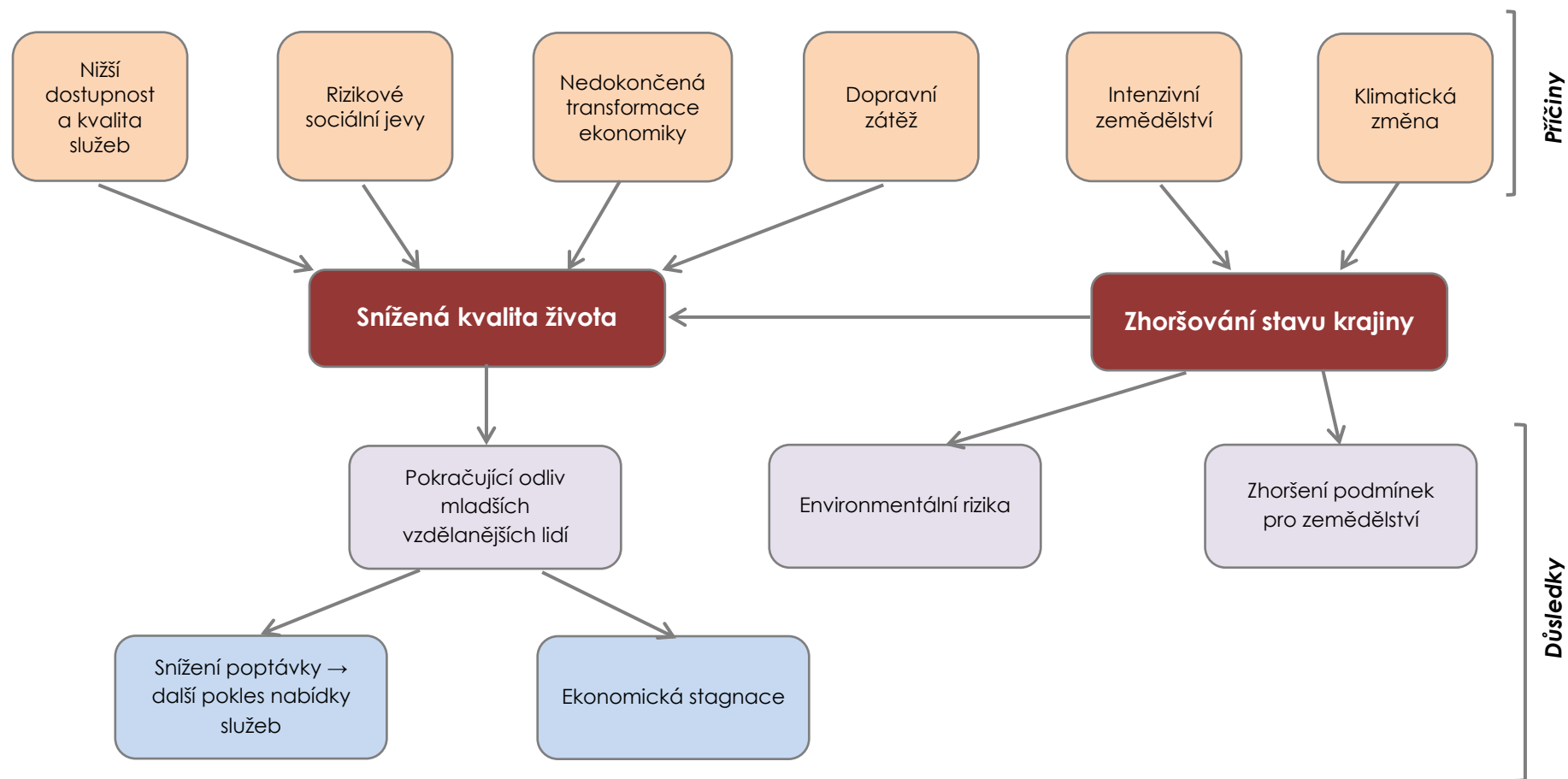
Chybějící prostředky ve veřejných rozpočtech

Snížení daňových příjmů obcí. Snížení prostředků v národních dotačních programech. Omezení evropských fondů. Ve výsledku výpadek příjmů měst a obcí. Přitom vysoké náklady na provoz obecních objektů, na údržbu a výstavbu technické infrastruktury, na péči o bytový fond, na rozvojové projekty, na služby, na obecní policii atd. Kvůli tomu zhoršování stavu objektů, komunikací atd.

Vybudování VRT

Nejedná se pouze o vlastní vysokorychlostní trať, která rozdělí území, ale také o stanice a doprovodnou infrastrukturu, kterou si vyžádá nárůst dopravy. Např. při vybudování terminálu VRT v Roudnici n. L. lze očekávat výrazný nárůst automobilové dopravy osob dojíždějících k tomuto terminálu, což bude klást nároky na současnou dopravní infrastrukturu (silnice, mosty) a přinese to nárůst dopravy v blízkých obcích, kudy vedou příjezdové komunikace.

Zdroj: Vlastní zpracování (2024)

4 Intervence k řešení problémů

Kapitola 3 shrnula, jakým problémům území ORP čelí, a popsala vzájemnou provázanost těchto problémů. Tato kapitola 4 navrhuje možná řešení pro zlepšení situace.

Návrh intervencí proběhl ve dvou krocích:

1. Rešerše strategických dokumentů aktérů z území. Výběr opatření a jejich rozdělení do oblastí podle zjištění problémové analýzy.
2. Diskuse v pracovní skupině. Projednání opatření a zohlednění potřeb a priorit aktérů.

Byly definovány tři druhy intervencí pro zlepšení situace v ORP:

1. Projekty na místní úrovni. Aktivita a intervence, které plánují realizovat aktéři v území.
2. Velké projekty realizované jinými (či společně s dalšími) aktéry s významným dopadem do území.
3. Systémové změny. Intervence, které je nutné provést na vyšší úrovni (nejčastěji na národní).

Při kombinaci všech tří typů opatření nastane maximálně synergický efekt pro rozvoj území.

4.1 Projekty na místní úrovni

Projekty na místní úrovni jsou intervence, které mohou / chtějí realizovat aktéři v území. V této studii nejsou sepsány konkrétní jednotlivé projektové záměry desítek různých aktérů, ale **typové intervence** – základní modely. Tyto záměry se mohou měnit a upravovat na základě potřeb konkrétního nositele výsledného projektu. Dávají však dobrou představu o tom, jaké typy projektů aktéři v území chtějí realizovat.

Vzhledem k zaměření studie na veřejnou sféru jsou do přehledu zahrnuty především projekty, jejichž nositeli mohou být municipality a jejich organizace.

Při diskuzích v pracovní skupině byly dále vytipovány intervence, u kterých je potenciál pro spolupráci více aktérů, a tedy i pro přípravu integrovaných projektů.

Typové intervence jsou zpracovány ve formě tabulkového přehledu rozděleného dle problémových oblastí. Je popsána vazba typových projektů na Strategii regionálního rozvoje ČR a možné externí finanční zdroje.

Oblast Infrastruktura, sítě a veřejné objekty

Typový projekt	Opravy a bezpečnost komunikací
Obsah, aktivity	Opravy, rekonstrukce, údržba povrchů místních komunikací a doprovodných prvků (mosty, propustky atd.). Ve vybraných případech budování nových místních komunikací. Instalace opatření pro zvýšení bezpečnosti v dopravě (zklidňující prvky).
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.2
Zdroj – ESIF	Integrovaný regionální OP
Zdroj – národní	Státní fond dopravní infrastruktury. MMR, program Podpora rozvoje regionů

Typový projekt	Parkování
Obsah, aktivity	Nové parkovací plochy. Zvýšení parkovacích kapacit v obytných oblastech a v návaznosti na vyhledávané turistické cíle.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.2
Zdroj – ESIF	Integrovaný regionální OP
Zdroj – národní	Státní fond dopravní infrastruktury. MMR, program Podpora rozvoje regionů

Typový projekt	Bezmotorová doprava
Obsah, aktivity	Budování chodníků, pěších cest, cyklostezek a cyklotras v rámci měst a obcí, ale také jako propojení obcí pro každodenní pěší a cyklistickou dopravu v území. Obnova, opravy a údržba polních a lesních cest – zvýšení prostupnosti krajiny. Bezpečné přechody pro chodce.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.2
Zdroj – ESIF	Integrovaný regionální OP
Zdroj – národní	Státní fond dopravní infrastruktury. MMR, program Podpora rozvoje regionů

Typový projekt	Rekonstrukce a opravy veřejných budov
Obsah, aktivity	Rekonstrukce, revitalizace, stavební úpravy budov včetně zvýšení energetické efektivity. Týká se objektů pro vzdělávání, sociální služby, kulturní a spolkovou činnost, obecní bytový fond atd.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.4
Zdroj – ESIF	Integrovaný regionální OP (dílčí aktivity)
Zdroj – národní	MMR, program Podpora rozvoje regionů

Typový projekt	Obnova památek
Obsah, aktivity	Opravy a údržba památek. Stavební úpravy, zpřístupňování, zlepšení využití památek pro cestovní ruch.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	-
Zdroj – ESIF	SC 5.4
Zdroj – národní	Integrovaný regionální OP (dílčí aktivity)

Typový projekt	Občanská vybavenost
Obsah, aktivity	Údržba, opravy, rekonstrukce sportovišť, hřišť, setkávacích míst, kulturních zařízení a další obdobné občanské vybavenosti.
Nositel	SC 5.4
Vazba na SRR	Integrovaný regionální OP (dílčí aktivity)
Zdroj – ESIF	Národní sportovní agentura (sportoviště)
Zdroj – národní	MMR, program Podpora rozvoje regionů

Typový projekt	Rekonstrukce a rozšíření technických sítí
Obsah, aktivity	Vodárenská infrastruktura: obnova a tvorba nových zdrojů pitné vody, úpravy vody (rekonstrukce stávajících, budování nových). Budování a modernizace ČOV a kanalizační sítě. Posílení energetických sítí. Posílení energetických sítí. Rozšíření a větší kapacita datových sítí – vysokorychlostní internet. Modernizace veřejného osvětlení.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 3.5
Zdroj – ESIF	OP Životní prostředí
Zdroj – národní	MŽE, program Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací II.

Typový projekt	Energetická efektivita
Obsah, aktivity	Využívání alternativních zdrojů energie. Zavádění energetického managementu. Úspory energií v objektech. Analýza možností komunitní energetiky a příprava pilotních řešení. Zavádění smart prvků v energetice.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 3.5
Zdroj – ESIF	Modernizační fond
Zdroj – národní	MŽP – Státní fond životního prostředí

Oblast Služby, bydlení, dopravní dostupnost

Typový projekt	Kapacita vzdělávání
Obsah, aktivity	Investice do vzdělávací infrastruktury (odborné učebny, vybavení aj.). Investice do podpůrné infrastruktury pro vzdělávání (školní jídelny, tělocvičny a sportoviště, venkovní výuka aj.). Posílení kapacit pedagogů a dalšího personálu ve vzdělávání.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 4.4
Zdroj – ESIF	Integrovaný regionální OP OP J. A. Komenský
Zdroj – národní	MMR, program Podpora rozvoje regionů MŠMT, program Podpora vybraných projektů rozvoje výukových kapacit

Typový projekt	Sociální služby
Obsah, aktivity	Zkapacitnění sociálních služeb. Zlepšení nabídky / dostupnosti celé škály služeb (terénní, nízkoprahové, pobytové služby, poradenství atd.). Koordinace, společné plánování soc. služeb, informovanost o nabídce služeb.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3, SC 4.5, SC 5.4
Zdroj – ESIF	Integrovaný regionální OP
Zdroj – národní	MPSV, program Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb

Typový projekt	Bydlení, bytový fond
Obsah, aktivita	Vyhledání a příprava ploch pro bytovou výstavbu. Údržba a modernizace obecního bytového fondu. Zajištění bydlení pro vybrané skupiny (mj. startovací byty, sociální bydlení).
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.4
Zdroj – ESIF	Integrovaný regionální OP (dílčí aktivity)
Zdroj – národní	MMR, Program Podpora bydlení (dílčí aktivity)

Typový projekt	Volnočasové aktivity
Obsah, aktivita	Podpora kulturních, vzdělávacích, sportovních aj. spolků, podpora kulturních akcí, místních tradic, spolkového života.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3
Zdroj – ESIF	-
Zdroj – národní	MK, Podpora regionálních kulturních tradic. Nár. sportovní agentura.

Oblast Sociální a demografická situace, bezpečnost

Typový projekt	Prevence rizikových jevů
Obsah, aktivita	Preventivní aktivity pro veřejnost, zejména děti a mládež, seniory a další ohrožené skupiny. Akce typu prevence kriminality, protidrogová prevence. Zapojení (participace) veřejnosti.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3
Zdroj – ESIF	-
Zdroj – národní	MV, Program prevence kriminality na místní úrovni (dílčí aktivity)

Typový projekt	Vzdělávání a aktivizace obyvatel
Obsah, aktivita	Dlouhodobé a systematické výchovné působení na obyvatele. V oblastech: místní patriotismus, ochrana přírody, vztah k území aj.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	-
Zdroj – ESIF	-
Zdroj – národní	-

Typový projekt	Zlepšení bezpečnosti
Obsah, aktivita	Personální posílení a doplnění vybavení obecní policie. Rozšíření počtu pozic asistentů prevence kriminality. Modernizace / rozšíření MKDS.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3
Zdroj – ESIF	-
Zdroj – národní	MV, Program prevence kriminality na místní úrovni (dílčí aktivity)

Typový projekt	Kapacity IZS
Obsah, aktivita	Zlepšení materiálního vybavení složek IZS, především jednotek SDH.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3
Zdroj – ESIF	-
Zdroj – národní	MV, programy Generálního ředitelství HZS.

Oblast Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch

Typový projekt	Spolupráce s podnikateli
Obsah, aktivity	Průběžná komunikace s podnikateli. Podpora poskytovatelů služeb (mj. v cestovním ruchu). Zakázky pro místní podnikatele.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.1, SC 5.1
Zdroj – ESIF	-
Zdroj – národní	-

Typový projekt	Infrastruktura pro cestovní ruch
Obsah, aktivity	Rozvoj turistické infrastruktury (např. naučné stezky, cykloturistika, odpočinková místa, drobný mobiliář, informační systém). Podpora činnosti zařízení typu infocenter, muzeí a expozic. Infrastruktura na Milešovce.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.1
Zdroj – ESIF	-
Zdroj – národní	MMR, Národní program rozvoje cestovního ruchu v regionech.

Typový projekt	Služby pro cestovní ruch
Obsah, aktivity	Rozvoj a zvyšování kapacit ubytovacích služeb.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.1
Zdroj – ESIF	-
Zdroj – národní	MMR, Národní program rozvoje cestovního ruchu v regionech.

Typový projekt	Marketing pro cestovní ruch
Obsah, aktivity	Aktivní a moderní prezentace turistické nabídky. Spolupráce v propagaci, společný marketing. Tvorba nových turistických produktů s využitím místních tradic (např. vinařství).
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.1
Zdroj – ESIF	-
Zdroj – národní	-

Oblast Životní prostředí, ekologie, krajina, veřejný prostor

Typový projekt	Odpadové hospodářství
Obsah, aktivity	Vytvoření / zkapacitnění / modernizace míst pro sběr, třídění a další zpracování odpadů. Infrastruktura a vybavení pro odpadové hospodářství (sběrné dvory, kompostárny, bioplynové stanice, svozová technika atd.). Podpora vybudování zařízení na energetické využívání odpadu.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	-
Zdroj – ESIF	OP Životní prostředí
Zdroj – národní	MŽP, Národní program Životní prostředí

Typový projekt	Zeleň
Obsah, aktivity	Zeleň ve městě (obnova, údržba, nové plochy). Revitalizace parků alejí, lesů. Izolační zeleň podél silnic.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4
Zdroj – ESIF	OP Životní prostředí
Zdroj – národní	MŽP, Národní program Životní prostředí

Typový projekt	Voda v krajině
Obsah, aktivity	Revitalizace vodních ploch a malých vodních nádrží. Budování nových vodních nádrží a ploch. Zadržování vody v krajině. Posilování retenční schopnosti půdy.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4
Zdroj – ESIF	OP Životní prostředí
Zdroj – národní	MŽP, Národní program Životní prostředí

Typový projekt	Využití vody v intravilánu
Obsah, aktivity	Zachytávání a další využívání dešťové vody (propustné povrchy, zásobníky aj.). Hospodaření se šedou vodou. Využívání místních zdrojů vody.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4
Zdroj – ESIF	OP Životní prostředí
Zdroj – národní	MŽP, Národní program Životní prostředí

Typový projekt	Regulace dopravy v sídlech
Obsah, aktivity	Snížení znečištění z automobilové dopravy. Rozšíření senzorické sítě pro monitoring. Regulace vjezdu a parkování ve vybraných lokalitách.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4
Zdroj – ESIF	OP Životní prostředí
Zdroj – národní	MŽP, Národní program Životní prostředí

Typový projekt	Veřejná prostranství, intravilán
Obsah, aktivity	Tvorba kvalitních veřejných prostranství. Ucelená revitalizace částí měst a obcí včetně mobiliáře. Regenerace a revitalizace brownfields.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4
Zdroj – ESIF	OP Životní prostředí (část aktivit)
Zdroj – národní	MMR, program Podpora rozvoje regionů

Typový projekt	Protipovodňová ochrana
Obsah, aktivity	Záchytné poldry, odvádění povrchových vod, vsaky, opatření na vodních tocích.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4
Zdroj – ESIF	OP Životní prostředí
Zdroj – národní	MŽP, Národní program Životní prostředí

Typový projekt	Prostupná krajina
Obsah, aktivity	Cesty v krajině, obnova polních a lesních cest pro lepší prostupnost krajiny pro pěší a cyklisty. Mj. s využitím komplexních pozemkových úprav.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4
Zdroj – ESIF	OP Životní prostředí
Zdroj – národní	MŽP, Národní program Životní prostředí

Oblast Fungování veřejné správy

Typový projekt	Elektronizace a digitalizace
Obsah, aktivity	Elektronizace agend samosprávy. Automatizace a digitalizace procesů a komunikace. Rozvíjení informačních služeb a chytrých technologií. Rozvoj portálů občana / turisty / podnikatele. Zajištění kyberbezpečnosti samospráv a jejich organizací. Konektivita.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 6.2, SC 6.3, SC 6.4, SC 6.5
Zdroj – ESIF	Integrovaný regionální OP (část aktivit)
Zdroj – národní	-

Typový projekt	Aktivizace obyvatel
Obsah, aktivity	Zapojení obyvatel do plánování a rozhodování. Informační servis pro občany. Zlepšení komunikace s organizacemi a občany.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3
Zdroj – ESIF	-
Zdroj – národní	-

Typový projekt	Podpora občanských aktivit
Obsah, aktivity	Podpora občanských iniciativ, zájmových seskupení. Podpora činnosti místních zájmových spolků a sdružení. Podpora komunitního života. Podpora tradičních kulturních akcí.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3
Zdroj – ESIF	-
Zdroj – národní	-

Typový projekt	Spolupráce v území
Obsah, aktivity	Koordinace aktivit a spolupráce měst a obcí. Společné prosazování relevantních legislativních úprav. Partnerská města / obce včetně zahraničních. Zapojování měst a obcí do národních i mezinárodních soutěží. Společná prezentace území. Spolupráce s dalšími aktéry (podnikatelé, církve aj.).
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 6.2
Zdroj – ESIF	Interreg ČR-Sasko (přeshraniční spolupráce)
Zdroj – národní	-

4.2 Projekty s potenciálem pro spolupráci

V rámci diskuse o vhodných aktivitách na místní úrovni identifikovali aktéři několik typových projektů, které je vhodné realizovat ve spolupráci více aktérů v území. Buď proto, že rozsah problému přesahuje působnost jednotlivých aktérů, nebo proto, že koordinovaný přístup může přinést lepší výsledky než izolovaná řešení.

Nutnou podmínkou pro přípravu a realizaci takových projektů je fungující spolupráce v území. Proto je účelné podporovat spolupráci regionálních aktérů.

Jako projekty nebo tematické okruhy, kde je příprava společných intervencí obzvlášť žádoucí, byly v ORP Litoměřice identifikovány následující.

Typový projekt	Sdílení kapacit terénních sociálních služeb
Obsah, aktivity	Více obcí by mohlo sdílet 1-2 pracovníky, kteří by zajišťovali péči o seniory v domácím prostředí mimo pobytová zařízení (řešení stárnutí populace). Sdílení kapacit sociálních a zdravotních služeb.

Typový projekt	Sdílení kapacit samosprávy
Obsah, aktivity	Sdílení expertů a odborných pracovníků pro více obcí společně. Např. projektová příprava a management, projekty v energetice atd.

Typový projekt	Sdílená obecní policie
Obsah, aktivity	Sdílení kapacit obecní / městské policie včetně správní agendy.

Typový projekt	Odpadové hospodářství
Obsah, aktivity	Koordinace a sdílení odpadového hospodářství (sběr, třídění, využívání odpadu) na úrovni ORP. Společná infrastruktura a vybavení pro odpadové hospodářství (sběrné dvory, kompostárny, bioplynové stanice, svozová technika atd.).

Typový projekt	Úpravy v krajině
Obsah, aktivity	Krajinné úpravy, nakládání a zadržování vody, prostupnost krajiny atd. přes hranice katastrů. Podkladem komplexních pozemkových úprav by měla být územní studie krajiny na úrovni ORP.

Typový projekt	Komunitní energetika
Obsah, aktivity	Společné / sdílené energetické hospodářství na úrovni obce. Spolupráce samosprávy a dalších aktérů.

Typový projekt	Cyklodoprava
Obsah, aktivity	Rozvoj infrastruktury pro cyklodopravu, vybudování cyklostezky v okolí Švestkové dráhy.

Typový projekt	Protipovodňová opatření
Obsah, aktivity	Společná a systémová opatření, která umožní rozvoj měst a obcí podél vodních toků (rizika povodní vs. omezení kvůli stanoveným záplavovým územím).

Typový projekt	Společná technická infrastruktura
Obsah, aktivity	Společný a koordinovaný rozvoj vodovodů, kanalizací, ČOV.

4.3 Velké projekty

Označení „velké projekty“ mají takové intervence, jejichž realizace přesahuje možnosti aktérů v SO ORP. Například z důvodů majetkových (vlastnické poměry), kvůli velké finanční náročnosti nebo z důvodů administrativních (musí je realizovat aktér mimo region, např. správce sítí). Přitom jsou to projekty důležité pro rozvoj území. Může se jednat o projekty jak investiční, tak neinvestiční.

Jako velké projekty významné pro ORP Lovosice byly identifikovány následující.

Projekt	Komplexní pozemkové úpravy
Obsah, aktivity	Komplexní pozemkové úpravy řešící více problémů, jež jsou nyní řešeny odděleně a nesystémově: zadržování vody v krajině, cyklostezky, krajinoformování, cestní síť atd.
Nositel	Státní pozemkový úřad ČR

Projekt	Obnova železniční trati Lovosice-Teplice
Obsah, aktivity	Obnova provozu na celé délce železniční trati Lovosice – Teplice v Čechách (v jízdním řádu pro cestující označená číslem 097). Dosud nebyla zahájena obnova úseku poničeného sesuvem půdy v r. 2013.
Nositel	Správa železnic, Ústecký kraj

4.4. Bílá místa v dotační podpoře

Jako „bílá místa“ v dotační podpoře se označují oblasti nebo projekty, které je třeba podpořit externími finančními zdroji (dotacemi), ale zároveň vhodné dotační programy buď nejsou vůbec k dispozici, nebo je nízké jejich čerpání kvůli jejich nevhodnému nastavení (omezuující podmínky pro žadatele apod.).

Akteři v území identifikovali několik takových problémových oblastí:

Servis vodovodů a kanalizací. Absence dotační podpory na pořízení speciální techniky na zajištění provozu a servisu vodovodů a kanalizací, kdy obec tyto sítě provozuje ve vlastní režii.

Velké opravy památek. Opravy větších památkově chráněných objektů, které nejsou národní kulturní památkou a rozsah oprav jde nad rámec havarijního programu MK ČR.

Cestovní ruch. Nedostatečná podpora budování infrastruktury a rozvoje služeb v CR.

Podpora bytové výstavby. Chybí dotační program na budování nájemního bydlení.

Volný čas. Chybí podpora na sportovní a jiné volnočasové aktivity dětí a mládeže.

4.5 Možná podpora ze strany Ústeckého kraje

Aktéři z SO ORP Lovosice diskutovali možnou lepší podporu ze strany Ústeckého kraje. Konkrétně byla uvedena následující opatření nebo aktivity.

Koordinace a strategie odpadového hospodářství. Aktualizace koncepce odpadového hospodářství Ústeckého kraje především s ohledem na ukončení skládkování a další aktuální trendy v odpadovém hospodářství. Kraj by měl do území jasně komunikovat svou strategii, aby města a obce mohly návazně plánovat své systémy nakládání s odpady.

Plánování sociálních služeb. Více do procesu plánování zapojit starosty, lépe využít jejich znalost místního prostředí a potřeb občanů. Změna systému financování sociálních služeb (zejména pečovatelských služeb zřizovaných malou obcí).

Péče o vodu v krajině. Vytvoření krajského plánu na zadržování vody v krajině a posilování retenční schopností půdy. Podpora na realizaci vhodných opatření.

Příprava na VRT. Příprava na novou funkci stávajících nádraží navázaných na VRT (např. Lovosice, Bohušovice, Litoměřice atd.). Vhodné je vypracovat detailní urbanisticko-dopravní studie okolí těchto nádraží s novou funkcí.

Podpora spolupráce obcí. Například podpora sdílení expertních pracovníků, sociálních služeb apod. Metodická a právní podpora, příklady dobré praxe atd.

Podpora komplexních pozemkových úprav. Finanční podpora a metodická pomoc zpracování územních studií krajiny (na úrovni ORP) jako podkladu pro komplexní pozemkové úpravy.

4.6 Systémové změny na národní úrovni

Systémové změny nemají charakter projektů. Jedná se o bariéry v legislativě, administrativních procesech apod. na národní úrovni, které by podle výsledků analýzy a podle názoru aktérů přispěly ke zlepšení situace v řešeném území. Jedná se o změny nefinančního charakteru, tzn. ne o prosté zvýšení přísunu externích finančních zdrojů (dotací) do území.

Jako systémové změny vhodné pro území ORP Lovosice byly identifikovány:

Změna RUD. Navýšení rozpočtů obcí (možná s účelově vázanými prostředky na investice), snížení závislosti na dotacích.

Informovanost obcí. Informovanost ze strany Policie ČR (trestná činnost v obci), od úřadu práce (reálná nezaměstnanost v obci).

Administrativa dotací. Snížení administrativní náročnosti u dotačních titulů a s tím související množství subjektů, které mohou následně dotace kontrolovat. Včasná informovanost.

Odpadové hospodářství. Lépe stanovit koeficienty pro vyříděné odpady – současné koeficienty jsou pro obce nesplnitelné.

Odpadní vody. Povolení centrálního čištění odpadních vod i na malých sídlech (10-20 domů) – povolení malé čistírny odpadních vod pro všechny domy namísto vyžadování samostatné domovní čistírny odpadních vod pro každý dům.

Kohezní politika. Větší zvýhodnění strukturálně postižených regionů, daňové úlevy pro projekty investorů s vyšší přidanou hodnotou v regionech, komplexní přístup státu z úrovně vlády – koordinace aktivit ve všech souvisejících oblastech (resortech).

Podpora spolupráce obcí. Podpora spolupráce obcí a společných aktivit, služeb, povinností a servisu (např. na principu Společenství obcí).

Podpora podnikatelských projektů v infrastruktuře. Daňové odečty podnikatelům podporujících projekty veřejné infrastruktury venkova.

Roztříštěnost dotací. Dotační programy neumožňují realizaci komplexních projektů, kde je setkává více aktivit.

Péče o osobu blízkou. Změna v nastavení institutu péče o osobu blízkou z důvodu zhoršení jejího zdravotního stavu a soběstačnosti. V současné době je pro mnohé rodiny finančně nemožné pečovat o blízkého, který vyžaduje 24hodinovou péči, doma. Proto jsou systémem paradoxně přinuceni využít pobytových zařízení sociálních služeb, i když stát nadále prosazuje snižování jejich kapacit.

Vzdělávání a podpora pracovníků obcí. Systém vzdělávání a podpory starostů a místostarostů (náročná práce s velkou odpovědností). Zajištění kvalitních pracovníků pro samosprávy (výše mezd vs. soukromý sektor, např. IT).

Stavební zákon. Délka a administrativní složitost stavebního řízení.

Nedostatek lékařů. Řešení nedostatku lékařů v menších obcích.

Aktualizace protipovodňových plánů a záplavových území. Dokončení současné iniciativy ministerstev zemědělství a životního prostředí zaměřené na aktualizaci výpočtu záplavových území – usnadnění rozvoje obcí podél vodních toků.

Intervence pro řešení problémů a potřeb území lze rozdělit do několika úrovní:

(1) Typové projekty, které mohou realizovat aktéři přímo z území. Byly vytipovány možné intervence ve všech šesti problémových oblastech. U některých typových projektů aktéři popsali možnou spolupráci a vzájemné sdílení kapacit.

(2) Projekty přesahující rámec jednotlivých měst a obcí jsou především komplexní pozemkové úpravy a další aktivity v krajině. Environmentální kvalita a zároveň prostupnost krajiny jsou významná témata pro SO ORP Lovosice.

(3) Role Ústeckého kraje je vnímána jako především koordinační a plánovací. Kraj by měl podpořit spolupráci v území a přípravu podkladů a studií, které připraví území SO ORP na významné projekty (VRT, komplexní pozemkové úpravy).

(4) Aktéři také identifikovali, jaké systémové změny by bylo vhodné provést na národní úrovni. Cílem těchto změn je zjednodušit činnost samospráv: posílit přímé příjmy obcí namísto dotací, zjednodušit administrativní procesy.

5 Doporučení pro AP SRR a SRÚK

Analyticko-implementační plán přináší doporučení pro vyšší úrovně samosprávy (Ústecký kraj) a státní správy (ČR). Popisuje, jaká opatření jsou z těchto úrovní vhodná a potřebná pro zlepšení situace v ORP. Tato kapitola shrnuje uvedená doporučení a požadavky. Potřeby z území by bylo vhodné reflektovat v hlavních strategických dokumentech na národní úrovni (Akční plán Strategie regionálního rozvoje ČR) a na krajské úrovni (Strategie rozvoje Ústeckého kraje).

Doporučení lze dle důležitosti seřadit takto:

1. Systémové změny na národní úrovni
2. Dlouhodobé intervence z úrovně kraje
3. Realizace velkých projektů
4. Podpora spolupráce v území

Systémové změny na národní úrovni

Jedná se především o nastavení administrativních procesů, případně legislativní změny. Cílem je:

- Posílení přímých příjmů obcí a snížení závislosti na dotacích.
- Zjednodušení administrativní náročnosti dotačních titulů a umožnění realizace komplexnějších projektů, které v sobě spojují více aktivit, z jednoho dotačního titulu.
- Řešení nedostatku lékařů, především v menších obcích.
- Další konkrétní návrhy na zjednodušení administrativních bariér, viz kap. 4.6.

Dlouhodobé intervence z úrovně kraje

Kraj by měl aktivněji plnit roli koordinátora a metodického vedení. Konkrétně v oblastech:

- Strategie odpadového hospodářství, příprava na ukončení skládkování.
- Péče o harmonický rozvoj krajiny: komplexní pozemkové úpravy, zadržování vody v krajině.
- Příprava na vedlejší efekty (zvýšení dopravní zátěže) pro vybudování VRT.

Podrobněji viz kap. 4.5.

Realizace velkých projektů

Důležitý typ projektů pro aktéry v SO ORP Lovosice je péče o krajinu. Vhodným nástrojem jsou např. komplexní pozemkové úpravy, přičemž je nutná koordinace (územní studie) na úrovni ORP. Podrobněji viz kap. 4.3.

Spolupráce v území

Některé projekty je účelné připravovat a realizovat ve spolupráci více aktérů v území (viz kap. 4.2). Je vhodné metodicky podporovat a koordinovat systematickou spolupráci v území.

Přílohy

Příloha 1: Analytický profil

Příloha 2: Nadregionální kontext

Příloha 3: FactSheet

Přílohy jsou zařazeny jako samostatné soubory.